

Nepředmětnost a subjekt

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2006](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2006](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 5. 2006

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 5. 2006

Nepředmětnost a subjekt

Svět nepředmětnosti – máme-li se tak vyjádřit, a vlastně proti vlastnímu smyslu myšlenky „nepředmětnosti“ – směřuje („přichází“) k subjektům (jak nám říká skutečnost, opravdu k „subjektům“ v plurálu). Ale to je možné jen tak, že směřuje k jednotlivým, dokonce jedinečným subjektům. Subjekt se stává subjektem především tím, že k němu směřuje, že k němu „cílí“ ryzí nepředmětnost, že se na tento určitý subjekt adresně obrací, ba víc: že si tento konkrétní subjekt sama ustavuje (nebo aspoň před-ustavuje) a že mu hned ukládá úkoly a povinnosti, že jej angažuje pro práci ve světě (tj. ve světě mnoha subjektů). A to znamená, že nepředmětnost směřuje (táhne) k nějakému zpředmětnění, ale je přitom vždy odkázána na nějaký subjekt (nějaké subjekty). Zdroj (původ, „počátek“) subjektů ovšem není někde jinde, mimo „nepředmětnost“, ale naopak v ní samé, v „nepředmětnosti“: subjekt je událost, která se děje tak, že nejprve je celá nezpředmětněná, a teprve postupně se zpředmětňuje, čímž přechází do „minulosti“, kdy už „není“. To, co po ní jako nějaký zbytek, relikt zůstává, už není ona sama, ale je to materiál, kterého si tato událost ve svém dění (uskutečňování) použila jako stavebních prvků pro stavbu svého vlastního „těla“. A tyto prvky přetrvávají opět jen relativně, totiž ve srovnání s trváním oné události (pro ně super-události, zatímco ony samy pro ni jsou sub-událostmi). Pokud nerozpoznáme, kde nějaká událost začíná a kde končí, resp. kde jsou její hranice (meze), nemůžeme ani rozpoznat, zda jde o událost pravou, tj. vnitřně integrovanou. Způsob, jak nějaká vyšší událost (super-událost) organizuje ve svém rámci nějaké sub-události tak, že je integruje a tak jakoby vtahuje na vyšší (totiž svou) úroveň, je zčásti charakteristický pro typ události, ale jsou do něho zabudovány i momenty vybočující z typu, někdy dokonce momenty jedinečné. Bez těchto jedinečných momentů by se ovšem žádná událost (superudálost) nemohla stát subjektem (případně: nemohla by si ustavit svůj subjekt). Ale aby to přece jen udělat mohla, k tomu jí nestačí ani potřebný „materiál“ nižších událostí (sub-událostí), ani zachování typu (na základě nějakých „dat“, která zatím necháváme stranou), nýbrž je k tomu zapotřebí ustavení subjektu událostního dění, jímž ovšem není žádný „bod“, žádný bodový „střed“, nýbrž něco, co zcela vybočuje z dosahu jakéhokoli předmětného zkoumání (tj. zkoumání, přistupujícího zvenčí – takovému se nutně jeví jako „nejsoucí“, jako „nic“). Do tohoto „místa“ „pokládáme“ (ukládáme, aktivně „lokalizujeme“, ačkoli to není skutečný „locus“) „jádro“ subjektu, totiž jakýsi archaický (arché-ický) „akt“, který je – ač nepředmětné povahy – takto ustavenému subjektu (jádro subjektu) „přičten“, „započten“ právě jako ustavující. Vztah mezi nepředmětností a subjekty má tedy své neuralgické místo, a tím je ustavení subjektu jako integračního (tedy akčního, nikoli bodového) středu každého prav jsoucna, každé pravé události (s výjimky událostí nejnížší úrovně, které ještě nemohly samy sebe jak subjekt ustavit (resp. nemohly svůj subjekt ustavit)).

(Písek, 060504-3.)